

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisii cu post'a în lăintrulu monarhiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 7.

Sibiu, 24/5 Februaru 1879.

Anulu II.

Gimnasii, academiile de dreptu, universitati.

I. Publiculu modestei noastre presse romanesci din Transilvani'a și Ungari'a fu dedatu a se ocupa până în dilele acestea mai multu numai cu afaceri de a le școlerulu elementarie și primarie, uneori și cu ale gimnasiilor, dară foarte raru cu academiile de dreptu și cu universitati. Ce e dreptu, până acum era și lucru delicatu a trage în discussiune institute superiori de invetiamentu, afara numai, dacă cineva s'ar fi decisu a se luă de peptu cu carturarii cei mari. Suntemu siguri, că mai alesu că de șapte ani încôce multi dintre lectori au avutu ocașii de a suspină și a dice: „Vai de pungile bietiloru parinti și vai de viitoriulu acelu teneri, carii invetia la cutare universitate”. — Asia dară se nu se tēma lectorii cei prea cufundati în grijile vietiei, că le vomu tinea aci nu știu ce prelegeri științifice, lungi pe câte unu semestru întregu, ci discussiunea noastră are de scopu în lini'a prima interessulu parintiloru și viitoriulu teneriloru căți mergu la facultati de științie înalte, precum se va vedea îndata.

Dară ce s'a întemplat? Eca ce. De câțiva ani încôce se audia mereu vorba în cercurile competente unguresci, că gimnaziile sunt rele, academiile de dreptu nu sunt bune; era în cătu pentru universitatea din B.-Pesta, aceea nici-odata nu s'a bucuratu de vreunu renume mare; în fine de tene-ric'a universitate din Clusiu omeniloru nici nu le prea place se vorbēca. — După atâtea muștraturi și vaierari audite în contra instructiunii secundarie (gimnaziile) și superiori, dn. Aug. Trefort ministrulu instructiunii publice se vediu necesitatu a convocă asia dise enquête, adeca doue comisiuni compuse nu numai din profesori, ci și din alti barbati competenti, carii stau la înaltimea științielorulu moderne. Guvernulu cunoscușe de înainte cu câțiva ani, că din tôte facultatilu, cea de dreptu preste totu în țiera este cea mai reu organizata și ducătoria mai greu la scopu; de aceea ministerulu s'a încercatu înca pe la a. 1874 se introduca unele reforme, pe calea ordonantiilor; acelea experimente înse iau esitu foarte reu, precum se vede acuma după 5 ani. Asia dară prim'a comisiune convocata în dilele trecute avu a se ocupa cu caus'a academiiloru de drepturi, era a dou'a cu a gimnasiiloru.

Totu acea ordine avemu se tinemu și noi la locul acesta; și asia vomu reproduce aci mai antaiu informatiunile venite despre academiile, cu atātu mai virtosu, că membrii comisiunii avendu a se ocupa de acēta, natur'a cestiunei 'ia înpinsu și ôre-si-cum sedusu, că se traga în discussiune și pe celelalte facultati, adeca universitatea întregă.

Resultatele cercetarei sunt în adeveru triste; ele merita se fia cunoscutu mai alesu de cătra parinti, de tutori și patroni ai tenerimeii, căți se simtu indemnati a'si trimitu pe fiii sau clientii lorulu la cursuri superioare de științie. De altumentrea, și cele doue universitati din Bucuresci și Iasi potu se invetie dela Ungari'a, cum nu trebuie se fia organizate facultatilu de științie și anume cursurile juridice.

Comisiunea (enquête) unguresca, convocata de cătra ministru află la facultatea juridica între alte defecte, urmatôriile mai mari: Incarcarea fora exemplu a tenerimeii cu multime de obiecte și cu examene de doue cathogorii asia, că junimeii nu'i remane timpu de a mai citi și alte carti afôra de compendie profesoriloru, nici a se mai perfecționa în alta directiune; distinctiunea între colegiu sau obiecte principale, obligatôrie, și între altele numai facultative, accessorie, dară impartirea lorulu foarte rea, că-ci s'au pusu între obligatôrie din cele mai pucinu necesare și între facultative unele foarte trebuințose; asia de es. Dreptulu romanu, care este fundamentulu și nutritoriulu tuturoru legislatiuniloru europene, în Ungari'a este tractatu în modu cu totul vitregu, și de aici dice „P. Lloyd” că se pôte esplica grôs'a ignorantia a juristiloru unguresci. Mai încolo, infintiarea de cathedre paralele pentru câteva studiu, cu taxe sau bani de colegiu, adeverata specula de bani pentru profesori, care se mai tine înca numai pe la universitatilu germane, că heredita din evulu mediu, adeverata batjocura pentru secolulu nostru. Nu numai asia numitii profesori extraordinari, privati, asistenti și cine știe cum le mai dicu pe airea, iau didactru câte 1 fl. și mai multu de prelegere, ci iau și profesorii publici ordinari, platiti dela statu cu câte 3—4 mii fl. pe anu și cu dreptu de pensiune asia, că anume la facultatea de dreptu, unde se înbuldiesce tenerimea din Ungari'a, se afla profesori carii mai au și din didactru venituri de câte 3—4 mii. La universitatea din B.-Pesta sunt

câteva cathedre paralele, adeca câte cu doi profesori pentru aceleasi studiu și anume pentru cele mai importante. Se dice că acelea cathedre paralele au de scopu nu numai că se coprinda pe toti studentii carii asculta aceleasi discipline, ci că se destepu și rivalitate (emulatiune) între profesori, spre a'si perfecționa studiulu, specialitatea pe care o professăia, a se folosi de ideile mai noue și a înaintă cu ele. S'au aflatu înse, că mai multi profesori propunu studiile lorulu totu numai după compendie compuse sau compilate înainte cu 15 sau 20 de ani. De alta parte, cathedrele paralele aducu foarte desu în strimțore pungile parintiloru, éta cum. Comisiunile examinatôrie se compunu în a lorulu majoritate totudeauna din profesori. Până a nu ajunge la rigorose, studentii dela facultatea de dreptu au se puna câte doue examene din discipline speciale, după aceea examenu de statu, și numai aceia sunt admisi la rigorose și la doctoratu, carii au trecut bine prin cele trei. Fôra acelea gradatiuni nu potu înaintă în viati'a publica, nu se potu face nici advocati. Că se nu cada la examene, bietii teneri se înscriu în drept'a și în stang'a la toti profesorii cu cathedre paralele, și platescu didactru de câte 40—50 fl. pe anu. Acei studentii se înscriu pentru acelasiu studiu la câte doi profesori numai de frica, fiindu-că nu potu ști, cari dintre profesori voru fi membrii comisiunii examinatôrie în cutare semestru, și asia cauta se castige de timpuriu grati'a tuturoru. Nu noi le dicemu acestea, ci le-a disu între altii veteranulu Csengery, membru alu academiiei, în ședinti'a publica a comisiunii, era ministrulu Trefort în locu de a negă, dete numai din capu. Despre abuzurile acestea se vorbi multu, era „P. Lloyd” le resumă împreuna cu alte abuzuri și neregularitati în trei articlii critici. Totu cu acea ocașie isi luara și celelalte facultati, anume cea filosofica și cea de medicina, câteva lectiuni aspre, dară bine meritate dela comisiune.

(Va urmă.)

Transilvani'a.

Sibiu. (Proiectulu de esterminarea școlerulu romanesci și a limbei romanesci.) Press'a romanēca din Transilvani'a ilu discută foarte pucinu până acuma, și aci nu facemu

Foisiór'a „Observatoriului”.

Romeo și Julieta.

De Luigi da Porto.

Traducere de: Fr. D. Amé.

(Urmare.)

— Pentru ce me faci se suferu astufelu, dise elu; nu 'ti e mila de mine, care remanu pe drumu pe o asemea nopte?...

— Vai, respunse ea, potu se'ti spunu altu ceva de cătu ca se te retragi?...

— Da, poti se'mi spuni se intru în camer'a d-tale, unde vomu potea vorbi mai de aprôpe.

— Romeo, respunse frumôs'a copila, te iubescu cătu se pôte iubi, si'ti dau mai multu chiaru de cătu imi permite onôrea mea. Dêru, dēca credi acum ca poti obtienē dela iubirea mea mai multu de cătu unu logodnicu, oh! te înceli, zadarnice ar fi încercarile tale. Nu; nu voiescu că se'ti espuni mai multu tempu vietii'a venindu în fia-care s'era suptu acestu balconu... Iē-me de socia și voiu fi a ta. Te voiu urmă pretutindeni, fara alta dorintia de cătu a fi supusa la vointiele tale...

— A te luă de socia, este singur'a mea dorinti'a; se se împlinēca dêru cătu se pôte mai curendu.

— Curendu, respunse copill'a, înainte confesorelui meu, fratele Laurent dela Sant-Franciscu...

— Cum, dise Romeo, fratele Laurent este acela care posedu secretulu animei tale?

— Chiaru elu... Si dorescu că cununi'a noastră se se faca de densulu.

Proiectele tineriloru fura iute otarite și se despartira.

II.

Fratele Laurent era calugaru și apartienea ordinei „Observantiei”. Era unu mare filosofu, care practică științiele naturale și magice. Ar fi fostu cu greu de a află în lume o amicitia mai perfecta de cătu aceea care ilu legă cu Romeo. Calugarulu, care de si avea grija de a paștră opiniunea vulgului, nu voia se se lipsēca

de tôte placerile, luase de confidenti cati-va gentilomi, între cari era și Romeo, pe care ilu lasase se petrundu mai în fundulu animei lui. Romeo la rendulu seu, îi destainu secretele sale cele mai scumpe. I spuse cătu de multu doriă pe Julieta, și otarirea ce luasera amendou de a se casatori. Calugarulu trebuia se fia singurulu martoru; mai tardiu se voru rugă de Antonio pentru a dobandi invoie sa.

Fratele Laurent primi rugaciunea lui Romeo. Era sicuru ca va reusi, ceea ce i ar face onôre înainte ducelul Veronei și persôneleru care doreau se vedea ambele familii înpacate.

Era în postulu Pascelorulu; Julieta se prefacu ca voiesce se se spovedēca și se duse la monastirea Sant-Franciscu. Calugarulu o asteptă cu Romeo; deschise o pôrta de feru, care îi despartia de copila.

— Fêt'a mea, i dise elu, imi pare bine ca te vedu; înse me vei încantă, marturisindu'mi ca voiesci se iai pe Romeo de sotiu...

— Nu dorescu nimicu mai multu, respunse ea, de cătu se fia a lui într'unu modu legitimu. Numai pentru acēta am venitu aici.

Îndata, în fati'a fratelui Laurent, care declara ca primesce totulu că spovedire, Romeo luă pe frumôs'a Julieta în casatoria. Noui șoși isi promisera de a se revedea în noptea viitoare. Calugarulu, după ce puse la locu gril'a, spovedi pe cele-lalte femei care asteptau.

Îndata după casatoria, tinerii se bucurara mai multe nopti de amorulu lorulu. Asteptau că timpulu se le dea unu midiulocu de a dobandi invoie sa tatalui Julietei. Vai! Sôrtea, înamica fericiei omenilorulu, deștepta de odata ur'a ce dormea în ânima Capuletiloru și a Montechiloru și certele reincepura între ambele familii. Lucrurile mergeau din reu în mai reu, de ôrece nici una din ambele parti nu voia se cedeze, și într'o di se atacara în Corso. Romeo, gandidu-se la nevast'a sa, se padia de a lovi pe vr'una din rudele ei. Înse înamicii sei cadeau înprejurulu lui și Montechii erau se fia goniti cu rusine din strade. Ranitu de mania, Romeo se rapedi spre Thebaldo Capuletti, celu mai inspaiman-

tatoru dintre adversarii sei, și cu o singura lovitura ilu culcă mortu la pamentu și puse lesne pe gôna pe celalti, care se temeau de sôrtea sociului lorulu. Înse omorulu nu potea se remaie ascunsu; ducele primi plange-rea Capuletilorulu, care acasau pe Romeo. Tenerulu Montechi fu gonitu din Verona pentru totu-dēna.

Ce facu Julieta candu află acēta șire? Aceia care iubescu voru ghici!... Întristarea ei era cu atatu mai adanca și mai cruda, cu cătu n'o potea împartasi nimenui.

Cătu pentru Romeo, nu regretă din Verona de cătu pe tener'a sa socia și, cu totu pericolulu, nu voi se parasēca orasiulu fara a o vedē... Înse nu o potea vedē la densa acasa... Fratele Laurent era acolo!... Prin unu servitoru alu lui Antonio, care'i era devotatu, Romeo vesti pe Julieta ca o ascēpta la monastire. Acolo, amendouii plansera multu tempu nenorocirea lorulu.

— Ce o se facu fara tine, dicea Julieta? Nu mai potu trai. Lasa-me se te urmezu ori unde te vei duce. Voiu taiă lungele-mi plete și voiu trece de servitorulu teu. Cine te-ar potea servi mai bine decatu mine?

— Nu, scumpulu meu odoru, respundea Romeo. Faca D-dieu că, dēca va trebui se vii cu mine, se nu vii decatu ca socia și dômnă. Dêru lucrurile nu potu remanē astu-felu; familiile noastre se voru împacă și ducele me va iertă. Remai cate-va dile despartita de mine, de corpulu meu celu pucinu; pentru ca sufletulu meu nu va parasi pe alu teu. Dēca sperantiele mele voru fi încelate, atunci vomu caută unu midiulocu că se ne într'unimu și vomu trai împreuna.

Amendouii socii se parassira astu-felu după mii de sarutari. Julieta rogă pe Romeo se remaie cătu se pôte mai aprôpe de Verona. O asigură cu vorbe dulci și se smulse din bratiale ei. Mai remase înca cate-va dile ascunsu în monastire, de unde pleca în fine la Mantua. Unu servitoru alu Julietei trebuia se tiena pe fratele Laurent în curentu cu totu ce se petrecea în cas'a ei. Romeo recomandase calugarului se bage de șēma la tôte dorintiele socii sale; astufelu trebuia se obtie restulu respătirei ce i se promise.

(Va urmă.)

esceptiune nici cu acestu organu alu nostru de publicitate, ba ni se pare că în această cestiune de viața și morțe tocma noi amu remasu inapoi a celorlalți colegi ai noștri. Dara voindu se damu prioritatea celor mai bețrani decât noi, o patiramu cum amu și meritatu, căci acuma ne vinu muștrari dela tineri și bețrani. Ci noi suntemu dedati cu de acestea din alte timpuri, că brăscă cu grindin'a. Se pare înse că tacerea pressei romanesce indemnă pe natiunea noastră, că se și manifeste amaratiunea sufletesca în alta directiune. Din regiuni diverse de ale Transilvaniei, că și din Banatu și din alte comitate ale Ungariei, avemu sciri positive, că cleru și poporu de confessiunea gr. res. intră pe archierei și pe consistorie se le spuna, că ce valóre are statutulu organicu facia cu proiectulu de lege, alu carui scopu invederatu este estermnarea totale a limbei și nationalitatii noastre. În acelasi timpu preotimea gr. catholica și tota inteligentia căta tine de provinci'a mitropoliei de Alb'a-Iuli'a, adresandu-se în memorande și proteste cătra capii dieceselor, că ce întielesu mai au bullele pontificalu romanu și diplomele imperatului Franciscu Iosifu, în poterea carora s'au infintiatu mitropoli'a greco-catholica de Alb'a-Iuli'a cu trei episcopii și anume doue fundate din nou, cu titlu și caracteru foarte bine respicatu, de nationali romanesce, Nationis romanae et lingvae romanae. Care ministru va cutedia se tréca cu vederea acelea mari acte de statu și se supuna monarchului unu proiectu de lege diametralu oppusu acelora, spre a'lu dá în desbaterea dietei? Asia intră preotimea greco-catholica din tóte diecesele și inca cu dreptu atátu mai mare, cu cătu din dilele mitropolitulu Teofilu, de pre timpulu imperatului Leopoldu până în anii 1850—1856 de câte-ori curtea Vienei a insistatu cu tóte midiolócele la natiunea romanésca, că se adópte uniunea cu Rom'a în cele patru puncte dogmatice, totu-deauna li s'a disu și scrisu în mii de variatiumi: Numai unindu-ve cu Rom'a și numai adoptandu credintia la care tine și cas'a imperiale, ve poteti asigurá individualitatea vóstra nationale, a ve cultivá limb'a vóstra, a ve castigá drepturi politice nationale, a sparge prin conspiratiunea vechia a celor trei natiuni politice ardelene, a intrá în comuniune mai apropiata cu popórale neolatine și preste totu cu civilizatiunea. Nici-odata Vien'a nu a disu parintiloru noștri: Faceti-ve unguri, pentru că se ve castigá drepturi politice, ci a disu totudeauna și la tóte ocasiunile: Faceti-ve catholici, pentru că se scapati de tirania calviniloru și se remaneti romani sub scutul acerei cu doue doue capete. Acea propaganda vechia și noua, stă scrisa cu litere luminóse, nu numai în istoria noastră și în sute de documente, ci și sapate afundu în mintile și ánimele generatiuniloru moderne. Clerulu și poporulu greco-catholicu romanescu este de firm'a convictiune, că nu va exista niciodata potere omenésca, care se fia în stare de a le smulge din pepturile noastre. Totu asia, clerulu și poporulu romanescu greco-resaritenu, pre langa ce tine cu tóte braçiale la statutulu seu organicu, inarticulatu și în legi, prin care i se asigura în modu solemne viața nationale romanésca în biserică, scóla și cu atátu mai virtosu în familia, este totu-odata nutritu de credintia tare, că ceea ce intenta proiectulu fatale, este unu anachronismu, contra caruia Europ'a intréga isi va da veridictulu seu. Prin urmare, oper'a cea mare a mitropolitulu Andreiu, prin care s'au adausu totu-odata cu unu ramu de stejaru mai multu la cunun'a de gloria a imperatului și regelui Franciscu Iosifu, va fi și va remanea pentru totudeauna în poterea și vigórea sa nealterata, nestramutata, firma și solida, că pétr'a din capulu ánghiulu. Orcane și valuri voru mai lovi cu tóta furi'a loru asupr'a institutiuniloru noastre, se voru sfarma înse tóte și voru disparea fóra urma și fóra a clatiná intru nimic temeliile milenarie aruncate de aprópe 1800 de ani, probate prin mii de pericule, remase înse neclatite, pentru-cá generatiunile se póta edifica pre ele locuintie sigure, în faci'a carora chiaru și poteri iadului se dispara, precum dispare cer'a de faci'a focului.

Acésta este pe scurtu esentia informatiuniloru venite noue până în momentele de facia. Intre acestea inpregiurari situatiunea în care au ajunsu archipastorii cu consistoriele densiloru, este foarte clara, și respunderea ce cade pe umerii loru facia cu diecesanii fia-caruia, nu mai are trebuintia de nici-unu comentariu.

Europ'a garantá popóraloru din peninsul'a Balcaniloru scóle nationale, biserici nationale, viața nationale; proiectulu ministeriale din Ungari'a pune securea la tulpin'a celor de aici.

Republic'a Franciei.

Parisu. (Revolutiune muta și nesangerósa.) Au dreptate toti căti numescu marele evenimentu din 31 Ianuariu a. c. revolutiune muta, în care s'au resturnatu, nu atátu persóne dintru inaltimea positiunei loru, cătu mai virtosu principie și doctrine care dominasera cu mii'a de ani în Franci'a, domina și astadi în mai multe parti ale lumii. Tóte popórale și chiaru toti dñitorii Europei cauta astadi că și mai înainte, cătra Franci'a, mai virtosu pentru-cá se védia, ce desvoltare ulterióra voru luá institutiunile republicane, și daca ele promitu sau nu, stabilitate și totuodata pace și fericire.

Comitele M. E. P. M. Mac-Mahon, marsialu și duce de Magenta, presedente alu republicei, în nóptea din 30 spre 31 Ianuariu plecandu dela Parisu din palatulu Eliseu și mergédu la Versali'a, unde se tinu adunarile camerelor legislative, mai antaiu tinu camu 1 óra consiliu cu ministrii, dupa aceea isi trimise cătra presidentii camerelor dimissiunea sa în scrisu, înse motivata, în termini fórté cuviintiosi și demni, și asia dupace functionase 6 ani cá presedente și capu alu republicei, se retrase în viața privata, mai înainte de a impliní periodulu de siépte ani, pre căti fusese alesu. În aceeași di dupa amiédi se aduna congresulu statulu, adeca Camer'a deputatiloru și a senatulu inpreunate intr'unu singuru corpu pentru acésta ocasiune mare, și — precum vediuramu în Nr. tr., alese de presedente sau capu alu statulu totu pe 7 ani, pe renumitulu advocatu și politicu J. Grévy, omu în etate de 66 de ani, fostu până acumu presedente alu camerei deputatiloru. Conformu legiloru mai noue ale Franciei, la ocasiunea unei alegeri de asia mare inportantia, nu este permisu a se face nici o desbatere publica, nici a se dá ocasiune de vorbe late și conflicte vetamatórie, ci are se mérga fia-care senatoru și deputatu în tóta linistea la urna, se și dea votulu în libertate perfecta pentru cine va voí. Exactu asia decurse alegerea dlui Grévy și prin urmare punerea lui prin alesii natiunei alaturea eu monarchii lumii, de și numai pe 7 ani. Numerulu membriloru congresulu alegatoriu trece preste 830, dara au participatu numai 670, dela carii Grévy castigá 563 de voturi. Asia dara nici oratiuni larmóse, nici mesuri politienesce cá la nu sciu ce periculu, nu esirea óstei în batalióne și regimente, cu artileria inpunetória, nu lupte pe baricade cá mai de multe ori în gloriosulu, dara tristulu trecutulu alu Franciei, nu nici-o singura puscatura, cí, tóte au decursu cu ordine și liniste de modellu. Éta revolutiune muta.

Dara pentruce se se numésca revolutiune simpl'a retragere a presedentulu republicei? Acestu nume de revolutiune datu evenimentulu din 31 Ianuariu este justificatu prin antecedentiele sale, la care trebue se revenimu, spre a pricepe situatiunea actuala.

Dupa caderea în captivitate alui Napoleon III la Sedanu în Septembrie 1870 și dupa sugrunarea teribilei revolutiuni comunistice din 1871, majoritatile de atunci au proclamatu ce e dreptu, republic'a, nici-decumu înse din convictiune, că aceea ar fi form'a cea mai buna de regimu, ci numai de nevoia, că partidele nu s'au potutu intruní asupra vreunui candidat, cá se'lu aléga sau de rege, sau de imperatu și asia se restaure din nou form'a monarchica. De famili'a Bonaparte nu mai potea se fia vorba, căci ea se compromisese și rusinase foarte reu. Cele doue familii vechi, Burbonii și Orleanistii nu se invoieá ei între sinesii. Asia fu proclamata republic'a conservativa, care semnifica, că institutiunile monarchice și legile se remana neatínse și unu presedente în persón'a renumitulu Adolfulu Thiers, care pe atunci era cá de 74 de ani, se indeplinésca afacerile unui monarchu óresicumu în modu provisoriu, până candu se va restaura érași unu tron. Thiers înse declará preste pucinu, că elu, de și mai înainte monarchistu din convictiune, în epoc'a de facia înse nu vede, celu pucinu pentru Franci'a, alta forma possibile de regimu, decâtu numai republic'a democratica moderata. Atunci partidele monarchice, din care apucase a se compune și ministeriulu, vediedu cá Thiers nu vrea se se dea loru de unélta spre a tranti republic'a, atátu ilu intrigara, până ce și dete dimissiunea, dupa care majoritatile alesera în 1873 pe generalu Mac-Mahon, cunoscutu de monarchistu sinceru, înse și omu de onóre, din care cauza partid'a republicana tacu și în locu de a se mai pune la baricade, cu Gambetta în frunte invetiá și indemnă pe poporulu întregu, că se se puna din respoteri pe labóre, pe munca, pe lucrare

rile pacei, se castige barbatesce, se și restaure poteriile, se asculte de legi bune rele, cumu voru fi, și se astepte în pace. Vediendu insusi poporulu, că administratiunea republicana, pre langa ce costa multu mai pucinu decâtu cea monarchica, apoi totusi ingrijesce totu asia de bine pentru securitatea publica, instructiune, agricultura, industria, comerciulu, cá și în cea mai buna monarchia, și că incercarile socialistice și comunistice disparu indata-ce masele de poporu au ocupatiune și castigu bunu, au inceputu a se împaca binisioru cu lips'a de monarchu. De aici vine apoi, că nu numai în camer'a deputatiloru, ci chiaru în senatu, în care sunt 300 de membrii, la alegerile din urma au resultatulu maioritati republicane inpunetorie. Acum monarchistoru le mai remasera clerulu și armat'a, cu alu caroru ajutoriu sperá se delature form'a republicana și se proclame monarchi'a. Tre-cemu preste multele incercari și schimbari de ministrii în cei 6 ani din urma, cá se ajungemu mai curendu la resultatulu din urma. În Franci'a este lege, că nici-unu comandante superioare nu póte functioná la acelasi corpu de armata mai multu cá trei ani, cá nu cumva se prinda infuintia sa radecini, și intr'o di se 'lu vedi, precumu se mai intempulse, strabatendu în camere cu baionetele și aruncandu pe deputati pe ferestrii afara. Mac-Mahon nu voia se execute acea lege dicúndu, că prin dese schimbari sufere servitiulu tocma acuma, candu armat'a se afla în marele processu alu unei reorganizatiuni radicale. La alte schimbari se invoisera și elu și ministrii, dara la acea una, cu nici-unu pretiu, ci declarandu cá nu póte luá asupr'a si respunderea pentru urmari, mai bine se retrase. Cu elu se retragu mai multi comandanti, firesce, totu monarchisti. Din acésta cauza unele diarie germane și austriace se temu, altele dorescu, cá se resulte revolutiune ostasiésca sangerósa. Se lasamu înse conjecturile acestea în grija mării natiuni francese, ai carei fii legitimi sunt soldatii sei, éra noue se ne fia de ajunsu a constatá, că republic'a în Franci'a se consolidá prin o revolutiune pacifica, carei asemenea foarte raru vei adá în tóta istoria popóraloru. Se mai adaogemu cá de inchiaiere, cá acelu poporu admirabile se pare adesea, cá și cumu ar fi adormitu cu totulu, și cá ar lasa cá se taie cineva chiaru lemne pe spinarea sa; candu colu, la momentulu datu, se scutura dintr'odata cá unu uriasu cumplitu și isi sparge cu câte o singura lovitura cale noua cătra libertate și progresu salutariu în tóte directiunile.

Statistic'a scóleloru publice din Romani'a pe an. 1876-77.

Scóle primarie rurale. — În anulu scolaru 1876-77, aceste scóle de amendóue secsele au fostu în numeru de 1995, adeca 1195 de baieti, 148 de fete, și 652 mixte cu 1851 invetiatori și 156 institutóre. Totalulu copiiloru din scólele rurale a fostu de 47.630 baieti, 5492 fete. Iudetiulu celu mai bogatu în scóle primarie rurale a fost Argesiu cu 117 scóle, și celu mai seracu Ismailulu cu trei. Cu tóte acestea, numerulu celu mai mare de elevi au fostu în Dolj: 4,594 copii, se celu mai micu în Ismailu.

Scólele primarie urbane au fostu în numeru de 224, dintre care 134 de baieti cu 19,295 scolari, 110 de fete și cu 8,457 eleve. Personalulu didacticu erá compusu din 347 profesori și 218 profesóre.

Invetiamentulu secundariu. Licee. — În tíera se aflau 7 licee: la Bucuresci 2, la Craiov'a, la Iasi, Berladu, Botosiani și Bolgrad câte unulu. În tóte au urmatu studiele 1773 externi și 271 bursieri în internatele statulu.

Gimnasia au fostu 19: în Bucuresci 3, în Iasi 2, în Pitești, Bacau, Braila, Buzeu, Galati, Térgoviste, Ismailu, Piatra, Focsiani, Ploesci, Romanu, Falticeni, Alexandri'a și Giurgiu câte unulu. Numerulu personalulu didacticu a fostu de 148; alu studentiloru de 1956, dintre cari 1576 externi și 251 în internate private. Tienendu contu de profesiunea parintiloru acestoru elevi, constatámu cá 389 au fostu agricultori, 431 comercianti, 202 meseriasi, 108 rentieri, 356 functionari, 201 de alte profesioni; 143 de scolari au fostu orfani.

Seminariile destinate pentru instructiunea bisericesca au fost 9: La Bucuresci 2; Iasi, Curtea de Argesiu. Buzeu, Ismailu, Husi, Romanu și Rómniculu Válcei, câte unulu. Numerulu eleviloru a fostu în totu de 2923 cu 96 profesori.

Scóle secundarie de fete adeca au fostu în numeru de 9, 3 la Bucuresci, 2 la Iasi, câte un'a la Craiov'a, Ploesci, Térgulu Jiului și Braila, avendu tóte 659 eleve (305 externe și 354 bursiere) cu 73 profesori și profesóre.

Scóle normale amu avutu 2 la Bucuresci, câte un'a la Iasi, Craiova, Ploesci, Térgulu-Jiului, Berladu, cu 358 scolari și 59 profesori.

Scóle speciale. La Bucuresci, o scóla de musica și declamatiune, de bele-arte, de agricultura, de punti si siosele, de farmacia, de veterinaria, de meserii, scóla comerciala și de meserii; în Iasi scóla de musica și declamatie, de bele-arte, a filorulu de militari și de meserii: la Craiova, Severinu, Ploesti câte o scóla de meserii; la Ploesti o scóla comerciala.

Universitățile în număr de două, la Iassi și București cu câte o facultate de drept, de științe, de literă și filosofie, de medicină ambele cu un număr de 569 studenți și 63 profesori. Acesta e în resumat statistică școlară a anului 1876—77. („Timpulu.”)

Correspondențe particulare ale „Observatoriului”.

— (Din Comitatul Fagarasiului.) Au trebuit să treacă un timp de trei ani, că se făcuseră aruncați din țară comuna Fagarasiu preste 15 mii fl. v. a., pentru că regimul și organele sale se vîna la convingere, cumca Școlă magiara de stat din Fagarasiu — așa după cum fu ea organizată cu limbă propunerii exclusiv magiara, nu va corespunde misiunii sale.

Nici limbă, nici religie noastră nu se află între obiectele de învățământ. Acea școlă este însă înființată expres pentru românii din acest Comitat!! Nu e gluma, căci chiar inspectorele de școlă și alți magiari frunțasi au recunoscut expres această intenție.

Scurtu acea școlă, care se susține din averea proprie a Comunei Fagarasiu, are de scop recunoscut de a magiarisă pe românii din Comitatul Fagarasiului. În primul an al existenței sale s'au prezentat 15—20 de băieți romani din comitat; dara ce se vede — învețiatul și învețiatul ne potându-se înțelege unul cu altul, la finea anului rezultatul fiindu-nu, timpul și speșele pierdute, jumătate din acei băieți au parasit școlă. În alu 3-lea an școlastic, adică în acestu prezentu nu se află de catu, 3 dîcî trei școlari romani, dintre sași nu se află nici-unul; copii de unguri încă sîntu pucini, avendu ei școlă lor confesionale bine organizată sub îngrijirea intelgentului și energicului loru popa.

În totalu numărul băiatilor și alu fetitelor în toate 4 clasele nu trece preste 25, dara chiar și numai atîta, cu tendința de a se înșușă și mai tare.

La astfelu de stare de lucră cere inspectorul școlariu cum s'a vedutu în „Kelet” și se viaeta în raportul seu catra regimul, ca școlă din Fagarasiu nu corespunde misiunii sale civilizatoare (de magiarisare); deci cere reforme.

Ce reforme? Crede cineva, ca dora reforme în sensu adeverat de cultură? De parte de asia ceva.

Cere și s'a și esoperatu numirea unui învețiatoru romanu de limbă magiara. Acestu romanu care este numitu — cum amu înțelesu, în persóna Vicariulu Alexandru Micu, cu leafa de batjocura și urgia, de 200 fl. catu are cel mai miserabilu dascalu din atare Comuna sarmana. De va primi, va avea grea sarcina și grea răspundere, ca-cî tota misiunea civilizatoare sta a cum pre umerii lui.

Adeverat ca se cere grea pelitia pe ochii unui omu cu mîntă sanatoșă spre a nu vedé, că cu mesuri de acestea „civilizatoare” omenii fanatici, nu numai că nu voru ajunge la scopu, ci din contra, mai adancu ne răsescu înim'a și prin urnare ne șlescu chiaru ei a ne depart'a, considerandu-i că pre inamici noștri, cari voiescu a ne desbracă de limba și de nationalitate. Au nu este o curată bajocura, a înființată în mijloculu a 80 mii romani o școlă cu banii unei comune, din care romani facu 1/3 parte; dar limbă și religie lor se fia eschisa? Au nu este și mai mare bajocura a numi unu romanu de dascalu cu leafa catu are unu vacariu în ore-care Comuna mai maricica, și nice nu că se propuna limbă romana, ci limbă magyara. Nu se cere nici unu dara de profetu pentru a prevedé că și această mesura „civilizatoare” nu va avea multu rezultat de catu celea anterioare, ca-cî intenținea totu aceea este, adică magiarisarea.

Nu ne veti magiarisa în veci! că-cî o națiune care 'și are limbă, literatură și istoria propriea natională, nu se pôte desnationalisă!

Ne dore forte, că în locu de a ne apropiă în facia pericolului ce ne ameninția pre ambele națiuni, tendințele de magiarisare sapa între noi abisulu totu mai adancu, și dacă națiunea magiara nu se folosese de ocașione adîcîndu inea are puterea în mîna spre a ne dá dovede de incredere, spre a ne face posibilă apropierea unii de altii, me temu că ea de diua de mane nu va mai dispune, și pericolulu va fi comunu.*)

Sciri diverse.

— (Balulu juristiloru.) Între toate balurile ce se dau în decursulu carnevalulu aici în Sibiu, balulu juristiloru s'au bucuratu în totdeun'a, ba potemu dice că tradiționalu de celu mai frumos și meritatu renume, fiindu unulu din balurile cele mai elegante și distinse. Spre laud'a comitetulu arangeatoru, ne simțim datori a recunoșce fara nici'o reserva, ca și de astadata balulu juristiloru a corespunsu într'u toate, asteptariloru avute și că au satisfacutu pe deplinu chiaru criticele celei mai severe. Sal'a dela hotelulu „Imperatulu romanu,” unde s'au datu balulu, a fostu frumosu decorat cu girlande înpletite din ramurele de bradu, presarate cu rose de diferite colorii. Aceste girlande esalau unu prea placutu și înbetatoru parfumu de bradu, care făcea pe publicu seși aduca amîntă de codrii acoperiti cu bradi și de paduri

*) Scirea că dn. parochu, protopopu și vicariu gr.-cath. din Fagarasiu ar fi primitu acelu postu de sarantocu, noue ni se pare că unu visu. Las' că unu vicariu de Fagarasiu în timpul nostru este ocupatu preste mesura cu afacerile oficiulu seu bisericescu tripli și cu inspectarea școliloru confesionali, — dara apoi acelu postuletulu de 200 fl. deroga pozițiunii sale de vicariu alu mitropolitulu de Alba-Iuli'a. Dara dotatiunea de vicariu va fi subțire? Nu șcim; ne permitemu înșe a întrebă cu totu respectulu, că ore Blasiulu nu mai are nicairi 200 fl de prisosu? Not'a Red. Obs.

stufose, precum și de frumoșele ore petrecute în natură liberă în decursulu verei trecute. Cate dulci și placute suveniru nu se voru fi redesteptatu și inprospetat în decursulu balulu, la vederea acelu girlande și la inspirarea acelu veritabilu parfumu de bradu? În frontulu sale se vedea portretulu de marime naturală alu Majestatii Sale Imperatulu, era în drept'a acela alu mării imperatese Mari'a Teresia și în steng'a acela alu dieitiei dreptatii Themis, cu ochii legati, tienendu în mîna atributelu ei, adică spad'a și balanti'a dreptatii.

Îndata la începutulu balulu între publiculu ce înundă sal'a din ce în ce mai tare, se vorbea cu unu tonu dorerosu, ca acesta este ultimulu balu de adio alu juristiloru din Sibiu, de orece ministeriulu ungurescu ar fi avendu de cugetu se desființiede facultatea de dreptu de aici. Nu șcim într'u catu aceste vorbe sînt fundate șeu nu, dara totu ce dorim este, că ele se nu se adevérésca.

Atmosfer'a ce a doinnitu în totu decursulu balulu a fostu forte senina, parfumată și înbetătoare asia, ca ea ar fi fostu în stare se electrisiede chiaru și pe cei mai înaintati în etate. Și nici ca se potea altfelu. Ar fi trebuit cineva se fia din marmora șeu bronzu, ori se apartiena școlii filosofice a anticiloru stoici, a caroru măsima era: se nu admiri nemicu, pentru că se remana nemiscatu și neimpressionatu, aflandu-se în mijloculu acelu toaleta elegante în adeveratulu întielesu alu cuventulu, care nu întrêba și nu afișiedia catu a costatu cutare și cutare toaleta, ci cauta că ea se fia gatita cu gustu, simplă și bine croita. Dara ce se dicemu despre purtătoarele acelu toaleta? Pentru că fantasi'a se nu ne duca prea departe, ne vomu margini a dice, ca din mijloculu acelu dine ori cine ar fi potutu reinstală divinitatelu mitologice ale Olimpulu de antica memoria. Ori în ce parte iti îndreptai privirile, poteai descoperi fiintie gingasie și mlădișe de Silfide și Sirene, de Psiche și Gratii fermecătoare că florile campulu și poetice că unu visu de primăvera; totu printre ele poteai vedea: aci severulu profilu alu unei Juno, colo bustulu classicu alu unei Diane și érași din cōce visatorii și profundii ochi catifelati ai Minervei. Dara se ne oprimu aci cu enumerarea, deca nu voiti se ve facemu unu întregu cursu de mitologia.

Aruncandu-ne privirile noastre incantate și asupra publiculu din galeria, ceea ce eramu datori a o face în calitatea noastră de observatori conscientiosi, descoperiram cateva fiintie nu mai pucinu frumoșe, gratioșe și dragalasie că și surorile ce sburau pe luciulu parchetelor. Multi forte multi, între cari ne numeram și noi, ar fi doritu se le vedea mai bucuros descindendu josu din înaltiatele regiuni ale galeriei, pentru că cu presentia lor se marșese splendoru și lustrulu publiculu ce se afia la picioarele lor. În catu pentru aceea și acelea, care șeu n'au voitu șeu n'au potutu participă la acestu balu frumosu din toate punctele de vedere, apoi n'avemu alt'a de disu, decatu că au fostu și de aceea, cari le au simțitu absentia asia, cum simte cineva lips'a unei rose, a acestei regine din imperiulu floriloru, din mijloculu unui buchetu, fia elu ori-catu de frumosu și bine arangeatu, fara că înșe se voim a dice prin această, ca n'au fostu destule rose la balulu juristiloru. Se nu uitam înșe, ca roz'a este acea flōre care numera cele mai multe varietati, din toate florile cunoscute pana acuma. Celu pucinu asia dîcî cei ce se ocupa cu botanic'a specială a floriloru. Ve rogamu se-i întrebati pe ei, deca avemu dreptate șeu nu.

Dantiulu, care dela începutu a fostu forte animatu, au duratu cu o verva din ce în ce crescîndu până aprōpe la 5 ore din di. Între altele, de catra acea parte a numerosulu publicu, care era de nationalitate romana, s'au jucat și Roman'a, despre care din partea ne-romaniloru amu auditu esprimandu-se pareri forte favorabile.

— (Productiune musicală.) „Reuniunea romana de cantari din Sibiu”, constituită în modu provisoriu, până la întarirea statutelor ei din partea înaltulu ministeriu ungurescu din B.-Pest'a, va arangea în 9 Februaru st. n. a. c. o Productiune musicală în sal'a noului edificiu alu societatii de musica (Musik-Vereins-Gebäude) aflatoriu pe Pamentulu micu Nr. 2.

Programulu după care va decurge acea productiune este urmatorulu: I. a) „Rogaciunea Romanulu”, coru de Humpel. b) „În crângu”, coru de F. Mendelsohn-Bartholdy. II. „Nocturno” pentru piano de Th. Döhler. III. „Doru de calatorie”, de V. Alecsandri, musica de A. Cohen, cantatu solo. IV. a) „Reintorcerea victorioșă”, coru de H. Bianchi. b) „Hor'a Severinulu”, coru de L. Wiest. V. Terzett din oper'a „Fidelio”, de L. van Beethoven. VI. Fantasie după motive din oper'a „Traviata”, de H. Alard. VII. Trei coruri și arie din melodramulu „Preciosa”, de C. M. Weber. — Începutulu va fi la 7 ore precisu.

Prin această membrii reuniunii sînt invitati a luă parte la această productiune, era aceea cari dorescu

a se înscrie de aci înainte, bine-voiesca a se însușă la cassieriulu reuniunii d-lu Romulus Petricu.

Bilete de intrare se voru distribui Vineri în 7 și Dumineca în 9 Februaru st. n. dela 3—5 ore p. m. în sal'a „Asociatiunii transilvane pentru literatură și cultură poporulu romanu”, strad'a Cismadiei Nr. 7, unde se potu face și înscrierile nouiloru membrii.

Începîndu cu 1 Ianuariu a. c. membrii ajutatori solvescu o tacsă de câte 1 fl. de persōna pentru fiacare patrariu de anu.

Directiunea.

Din parte-ne nu ne indoim, ca luminat'a și generos'a inteligentia din locu, iubitoare de progresulu națiunii romane, fia elu pe ori ce terenu, nu va pregetă nici de astadata a răspunde cu tota buna-voientia și liberalitate cunoscută, la apelulu ce i se face prin liniile de mai susu, în numele junei și nascēndei reuniuni romane de cantari din locu, care prin productiunea anunțiată voiescu a probă ca și romanulu pôte și scie se se-si cultive innascutele sale calitati musicale, numai se i se dea ocașione și se aiba mijlocelu necesarie de a o potea face. Jun'a reuniune contesa deci atatu pe spriginulu morale, catu și materiale alu onor. publicu romanu din locu și giuru, care suntemu convinsi ca nu va voi se remana inapoia conlocuitoriloru sași și magiari, ale caroru reuniuni de cantari se bucura de unu progresu și succesu catu se pôte de frumosu. Music'a este un'a din cele mai frumoșe și mai sublimu arte, care au contribuit în toti tempii pentru innobilitarea animei și a moravuriloru tuturor poporiloru; bă ce este mai multu, ea cu dreptu cuventu se pôte consideră că unulu din acele criterii caracteristice ce servescu de mesuratoriulu alu gradulu de cultură și civilizatiune la care au ajunsu unu poporu șeu o națiune. Și apoi de multu marele Gōtthe a disu:

„Wer nicht liebt: Wein, Weib und Gesang,
Der bleibt ein Narr sein lebenslang!”

P. S. Acei domni șeu dōmne, care din erore nu voru fi primitu invitatiuni, sînt rogati a consideră publicatiunea din diariulu acesta și din „Telegrafulu romanu” că invitatiune făcută la persōna fiacaruia în parte.

— (Balulu „Reuniunii Femeiloru Romane” din Brasiovu) se va dá Domineca în 28 Ianuariu (9 Februaru) a. c. în frumos'a și spaciōșă sala a Hotelulu „Nr. I”.

— (Unu balu) în favorulu bisericiei gr.-cath. din locu se va arangea în 9 Februaru a. c. st. n. în Gherl'a. Invitarile la acelu balu se făcra din partea d-lor: Andreiu Antonu, presiedinte; Iosifu Popu, casariu; Gregoriu Steti, Vasiliu Suci, Ioanu Popu, Macaveiu Popu și Iosifu Popu jun. că membrii arangeatori și de cătra d-nii: Georgiu Baldi, Martinu Campianu, Teodoru Campianu, Vasiliu Copindeanu și Georgiu Lazaru că membrii ai comitetulu.

— (Siedintia publică.) Corpulu învețiatorescu din opidulu Resinari de langa Sibiu au tienutu în 2 Februaru a. c. o siedintia publică în edificiuulu școlaru de acolo, alu carei scopu a fostu spre folosulu bibliotecii școlii confesionale din acelu opidu.

Programulu siedintiei a fostu urmatorulu:

1. „Desteptate Romane,” marsiu nationalu, esecutatu de corulu școlariu. 2. Cuventare de deschidere, rostita de direct. J. Metiu. 3. „Od'a ostasilor romani,” poesie de V. Alecsandri, declamata de S. Secarea. 4. „Nu me uită,” poesie de . . . cantată solo de domnișor'a A. Bratu. 5. „Despre educatiune,” dissertatiune de P. Simționu. 6. „Resbunarea sioreciloru șeu mōrtea lui Sionu,” poesie de Alecsandrescu, declamata de Jos. Goga. 7. „Diorile frumoșe,” poesie de . . . cantată de corulu școlariu.

Dorim din sufletu, că întreprinderea prea laudabilă a onor. Corpulu învețiatorescu din Resinari se fi avutu succesulu ce ilu merita și că se afle imitatori și în alte parti ale multu cercatei noastre tieri locuite de romani.

— (Midiuloce preservative în contra ciumei.) Diariulu umoristicu-satiricu „Figaro” din Vien'a în numerulu seu din urma recomanda următoarele: 1-o Tractatulu dela Berlinu se se puna la fum, pentru că se se afume bine, contienendu în elu prea multe provenientie rusesce, 2-o Domni diplomati se fia închisi într'unu localu de carantina corespundietoriu, că se nu mai pōta inportă și alte tractate că celu dela Berlinu și 3-o Se se traga unu cordonu hermeticu în contra ciumei în giurulu tuturor acelu cari provōca resbele și aducu necazuri și miserie asupra poporiloru.

— (Catu pôte costă unu procesu de divortiu.) Ducele de Beaufremont se află de mai multi ani în procesu de divortiu cu soci'a sa, care se casatorise în Dresd'a cu principele romanu Bibescu,

dar' tribunalele franceze au invalidat această casatorie. Unu diariu francez si-a luat ostenela de a face socotela acelu procesu si a ajuns la rezultatulu, ca elu pana acuma au costat nici mai multu si nici mai pučinu de catu 711.000 franci. Câte parecii june nu s'aru fi potutu casatori, parecii pe care seraci'a le tiene divortiate, prin această suma enorma, care s'au chieituitu pentru că numai o singura parecie se fia divortiatu. Catu de neesplicabile sunt adesea capriciele sörtei!

— (Patru gemeni.) Din comun'a Giemelci-siu ni se scrie, ca acolo in 5 Ianuariu a. c. femeiea unui sermanu dileriu a nascutu patru gemeni, adeca: 3 baieti si 1 baieta, cari pre langa tote inpregiurarile destulu de esceptionalei loru nasceri, s'au aflatu mari si bine desvoltati. Mam'a loru traiesce, era cei 4 gemeni au muritu la vre-o 5 zile dupa nascerea loru. Onor. d. corespondente, care ne relatédia despre acestu jocu alu naturei, ne mai spune, ca totu in comun'a aceea s'au mai intemplatu in anulu acesta se se nasca in vreo 3 casuri gemeni. Se pare, adaoage densulu, că si candu natur'a ar voi se restituie daun'a, respective perderea ce 'i-o a causatu sterilitatea si morburile aniloru trecuti.

Cestiuni literarie romanesci discutate in diarie de alte limbi.

(Urmare si fine.)

Cu voi'a buniloru lectori ne inpliniu promisiunea data in Nr. precedente de a reproduce aci câteva exemple din limb'a germana asia precum se vorbesce, adesea se si scrie, in diverse provincii si regiuni locuite de germani. A citá modelle de dialectologia germana din tote provincieile, ar fi a implé cu ele câteva cöle si a pune la prea mare proba patienti'a publicului nostru. Preste această noi nu ne mesuram cu marii philologi, ale caroru caciule cumpanescu pe urechia de mult'a sciintia ce le fumega din capu, că si odeniöra aburii de vinu din capulu lui Michailu Apaffy. Vomu luá mai antaiu că de mustra unele felicitatiuni dela anulu nou din suburbieile Vienei, dupa care vomu trece la altele, buna-öra de pre la Berlinu si de airea, lasandu apoi că se le descurce si traduca lectorii cari cunosc limb'a germana cultivata.

„Meine Herren!

Wieder stengan mir an aner Schwell'n von an neich'n Jahr. Und wier der grosse Schüller, der Tüchter, den's eh künna (Stimme: Na, den künna mir nit.) Nit? Nacher schamens Ihnen, mi hat mein Buar mit dem Herrn bekannt g'macht, und i muss Ehna sag'n, all'n Respect, 's is a Tüchter, zu dem m'r Herr Oberleitnant sag'n muss, trotzdem er nur a Mültär-Doctor g'wes'n sein soll. Also der Schüller sagt: Die Bösen san m'r los, der Böse is herent'n blieb'n. G'rad so sag'n m'r a vom neich'n Jahr, 's alti san mir los, dö Alti is uns blieb'n. Gott tröst uns! Meine Herrn, ich möcht Ihna wieder a Rundumundumschau spendir'n und af's varangangene Jahr an Rückblicher übrihau'n. Herentgeg'n blick'n mir scho sider a zeh'n Jahr'l übr'i und's nutzt nix, denn 's bleibt do ewig beim Alt'n. Dadergeg'n lasst sie nix mach'n. Bleib'n mir alser a die Alt'n, derhalt'n mir unser honett's demarkradisch's Prinzip, tauch'n mir mit'n alten Jahr dö's socialdemarkradische G'lumpert abi, lass'n mir 's neiche Jahr hochleb'n und — Schani, reib glei drei Liter umi — fodir'n mir uns a für die Zukunft unser schönstes Varatrau'n, weil der Mensch a Prinzip ham muss. Nar heiter!

Die Bürgersfrau (ihren Sohn schopfbeutelnd):

Schani, ewi mit'n Zigarrl im Maul carambolir'n, thut ka Guts. Da seh her, der Kronprinz Rudolf is do a Kronprinz, der's gottlob nit nothwendig hat, und do hat er was Rechts g'lernt. Derfst di schamen!

Nandl-Wildauer †.

Waat höre ich? Det süsse „Nandl“ liess Vom jrausen Tode sich entführen? Oh, Stritzow, welch' ein bitter Wort, Det wirst De Dir wohl nich notiren.

Det „Nandl“ todt, das so jraziöse „s'Versprechen hinter'm Heerd“ jejeben? Nu, Stritzow, sag' der Welt Adjes — Nu wirst De och nich lang mehr leben.

Stritzow.

Böscheudönör Wunsch.

Nacdöm wir heuör Mürkür, dön Gott dö'r Dübö, züm Jahrörögöntön bökommön, möcht üch ühm büttön, ob er üns nücht dü beu uns gögönwörtüg noch ümmör hörschöndön Vörhölnüssö, von wölichön man mü't Röcht sagön kann, dass sü üns göstöhlon wördön könnön, stöhlon möchte.

Dör stüllö Beobachtör.

Der Berliner in Frankfurt.

Wurstelbub': „Heisse Frankfurter!“ — Berliner: „Wat kümmert det mir, dat Sie Frankfurter heessen?“ (că la Berlinu.)

Fiindu-că ajunseramu că se innotamu in dialectologia, reflectamu aci pe scurtu, că de si poporulu magiaru abia numera 5 miliöne de suflete, are si elu unele jargöne, de exemplu precum alu asia numitorulu Paloczok din Ungaria, cu „piribék“, martalocz si alte curiositati de ale loru, si că chiaru intre classile cultivate limb'a magiara nu se vorbesce totu intr'o forma. Mai puneti apoi si pe secuii nostrii din Transilvani'a, carii sunt totu magiari, că se stea de vorba cu magiarii de pre intinsele puste (steppe) ale Ungariei, se'i ascultati, si că ömeni seriosi se nu rideti. In fine luati din ei câte 100 de mii la unu locu si se le cititi din Monitoru („Közöny“) dela B.-Pest'a ordonantie ministeriali, legi dietali moderne, articlii din diarie, sau ori-ce veti voi, si'i intrebati apoi, ce si cătu au intielesu din ele. Sau daca ve mai place, se'i intrebati ce au alesu ei, buna-öra din conversatiunea lui „nagyaság“ Mokány Berezy, imitatu in Borszem Janko, candu dice: „Nagysám, mennek iringálni és sláfolni. Andungos irzisekkel níztem le a nipsigre. Mihánst észre vettem, mondám, bárcsak jégcezipová fanna, ha nem csimpajkozok kezemben és szüntelen csemcseg. O ont mondott a mi nem volt, és én elkajátam magamat. Meg nem degleszteni.

In alte parti érasí: Jancsi te, erigy a gregyinába, hazzál csápát, csináljak la tát-to gye munkaré.

Curmamu aci conversatiunea nóstra literaria cu „Herm. Zeitung“ si cu bravulu seu corespondente, inse numai că se dămu locu altoru lucrari venite din afara. Dupace voru esi acelea, ne vomu întörce érasí la cestiunea traducerei din nou a cartiloru nóstre rituali, cum si la alte cestiuni philologice, a caroru deslegare si limpedire definitiva au ajunsu a fi ardiétória.

Post'a redactiunei.

Brasiovu, 27 Ian. „Cért'a pentru plapoma“. Nu aici, la Cocosiu-rosiu cu ea. — Candu vreedata Blasiu a cerutu una cruceriu frantu de acolo?

Alb'a-Iulia, 19 Ian., Gherla, Beisuiu, 1 Febr. St. Nicolau-mare, 30 Ian., Clusiu, 3 Febr. Se va respunde prin posta.

Giemelciuiu, 29 Ian. S'a pusu in lucrare. Cătu mai curendu.

Rödn'a, fóra data. Bine. Pinticu, 2 Febr. Curatu asia. Uríta tradare, si apoi tocma „acuma!“

Vien'a, 28 Ian. Nu la diarie, la tribunalu, că se invetie minte.

Bucuresci, fóra data. On. Directiune a Monitorului nu afla cu cale a descinde din inaltimea sa pana la noi, pare că ar dá resolutiuni scrise pe genunchiu.

Alibunaru, in Banatu, 1 Ian. Repetimu, că de creditu nu póte fi vorb'a fóra ruina sigura.

Iassi, 11 Ian. n. S'au regulatu tote defectele vechi; aveti se regulati si DV.

Craiov'a, 15/27. Numai se nu fia prea tardiu.

Bucuresci, 30 Ian. librari'a Szöllösy. De ce nu scrieti ambele nume ale ddloru abonati?

Tecuciu, 14/26 Ian. V'ati scumpitu a lipi 5 centesime pe cart'a post. si ne pedepsira aici cu porto patratu.

La mai multi domni. Mai sunt 140 de exemplarie complete dela 1/13 Ianuariu, că se indestulam cererile noiloru dd. abonati.

Preturile cerealielor

si altoru obiecte de traiu au fostu la

4 Februariu in Sibiu:

Grán, dupa cualitati	1 hectolitru fl.	5.30—6.10
Grán, amestecat	1 „ „	4.40—5.—
Secara	1 „ „	3.60—4.—
Papsioiu	1 „ „	2.80—3.20
Ordiu	1 „ „	4.—
Ovesu	1 „ „	1.70—2.10
Cartofi	1 „ „	1.50—2.—
Mazare	1 „ „	5.—
Linte	1 „ „	10.—
Pasole	1 „ „	5.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „	35.—
Untura (unsóre topita)	50 „ „	28.—
Carne de vita	1 „ „	35—44
Oua 10 de	1 „ „	—25

Cursulu monetelor in val. austr.

Vien'a, 4 Februariu

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.55 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.33 „
Imperialu rusescu	„	9.30 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.65 „
Sovereignu englesi	„	12.— „
Lira turcesca	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.— „

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

30 Ianuariu.

Obligatiuni rurale din 1864 cu 10%	l.	99.25 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„	100.— „
Obligatiune de imprumutu dominiade din 1871 cu 8%	„	97.75 „
Creditu fonciariu (hipot.) rurale cu 7%	„	91.— „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	„	83.75 „
Imprumutulu municipale non (alu capit.) din 1875 cu 8%	„	96.— „
Fondulu de pensii (per 300 l. a.) cu 10%	„	176.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„	31.75 „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	„	82.50 „
Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	„	190.— „
Romani'a, Compania de asecur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%	„	88.— „

Nr. 56 ex 1879.

(61) 1—3

Publicatiune.

Se aduce la cunoscintia publica, că scaldete minerale din Sangiorgiu*) se esaren-deaza prin licitatiune publica pe 5 ani si anume: din 1-ma Martie 1879 pana la finea lui Decembrie 1883.

Licatiunea se va tienea in opidulu Sangiorgiu in 15 Fauru 1879 st. n. antemeridiane la 10 óre. Pretiulu eschiamarei pe anu e 800 fl. v. a.

Licitantele are a depune, spre a potea licitá — vadiulu de 10 % alu pretiului eschiamarei, la Primari'a opidana din locu.

Oferte sigilate, timbrate si provediute cu vadiulu prescrisu, se primescu pana in 14 Fauru a. c.

Conditunile de licitatiune se potu vedea in cancelari'a opidana din Sangiorgiu.

Sangiorgiu, in 22 Ianuariu 1879.

Primari'a opidana.

*) Aprópe de Nasaudu, că-ci comune cu nume St. Giorgiu se afla in Transilvani'a 9.

!Unu maieru de vendiare!

Unu maieru in Sibiu, in positiune fórté favorabila, provediutu cu mai multe locuinte, edificii economice, gradina si fenatiu, se vinde din mana libera. Informatiuni se potu luá dela: Dr. Aureliu Isacu, advocatu in Clusiu. (60) 2—5

The'a

antiarthritica si antirheumatica alui

WILHELM

curatitóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu că singurulu midilocu curatitoriu de sange cu rezultate sigure.

Cu concessiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Vien'a, 7. dec. 1868.	Probata definitivu. Efecte exell. Resultatulu eminentu.	Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. assecurata contra falsificarii. Vien'a, 28 martie 1871.
--	---	---

The'a acést'a curatia organismulu intregu, strabate partile intreguluu corpu si folosindu-o cá beutura departéza dintr'insulu tote materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si efectulu siguru este durabilu.

Vindecarea perfecta a arthritei, reumatismului, bóla englezésca, si a altoru bóle invecitate incurabili, ale ranelor, cari puroiéza ne 'ncetatu, ale bóloru genitali si bubeloru, ale sgrabutiiloru pe trupu si in faciá, ale peteloru, bubeloru si-philitice.

The'a acést'a au produsu rezultate fórté favorabili mai alesu in inflaturi de ficatu si de splina, cum si in greutáti hemoroidali, in doreri

de nervi, de muschi de incheiaturi, de udu, polutiuni, impotentie, scurgeri la femei etc.

Suferintie cum sunt bólele scrofulóse, inflatur'a ghinduriloru se vindeca iute si perfectu, la acea, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midilocu domulu dissolvatoriu si promovatoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlu Franciscu Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Wocheiner Feistritz (in Carniolia), 1 oct. 1872.

On. Die! Mai am érasí trebuintia de vreo trei pachete din the'a dtale curatitóre de sange, pentru ca dupa-cin am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midilocu exellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatitóre de sange“ m'am convinsu de ajunsu de minunatul ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatitóre de sange cu receperea plátii prin posta. Cu totu respectulu

Ioanu Jerala, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872.

De asiú fi cunoscutu mai nainte poterea vindecatóre „the'e dtale antiarthritice, antirheumatice, curatitóre de sange“ asiú fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiú fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltuita fóra scopu pentru restaurarea

sanetáti mele. Pan' acum am trasu acestu midilocu nepretuitu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adrezezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu a'mi tramite cu întórcerea postei 12 pachete pe langa receptiunea plátii. Cu totu respectulu

Josef Dilz.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Gutenstein, 1 oct. 1872.

Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „the'a antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm“ precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fóra the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tota stin'a

Florian Haselsteiner,

Nr. 43 in Klosterthal.

Preste pučinu va urmá continuarea epistoleloru de recunoscintia, fiindu preste potiintia a le publicá dintr'odata pe tote.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiesca a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afora pe pachetu, pentru că se nu fia insielatu prin falsificari.

Adeverata thea antiarthritica, antirheumatica curatitóre a lui Wilhelm, se póte trage numai din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatitóre de sange in Neunkirchen langa Vien'a, séu din depositele mele publicate prin diarie.

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, preparatu conformu instructiunei date de medicu dimpreuna cu informatiunea despre folosire in diverse limbi consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separatu 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adeverat'a thea antiarthritica, antirheumatica, curatitóre de sange a lui Wilhelm se mai afla in:

Sabiu la Frid. Thallmayer, comerciante.

Abrud: F. Tones & Comp.

Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Zintz,

Dietrich & Fleischer.

Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.

Orastia: Carol Reckert, apotecariu.

Alb'a-Iulia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.

Clusiu: Ad. Valentini, apotecariu.

Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.

Lechintia: Friedr. Scheint, apotecariu.

Feldiöra (langa Brasiovu): Friedr. Folberth,

apotecariu.

Ili'a, C. Hoffinger, apotecariu.

Osiörheiu: Max Bucher.

Sabesiu, I. C. Reinhard, apotecariu.

Baia mare: I. Horacek, apotecariu.

Aiudu: August Binder, apotecariu.

Miercuria: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu.

Romanu (Moldova): Josef Danniffy, apotecariu.

Rosi'a: Ludw. Moldovan, apotecariu.

Ocn'a (l. Sabiu): Joh. v. Cronberg, apotecariu. (23) 30